

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของสมาชิกในจังหวัดเชียงใหม่” มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 69,518 คน (ทะเบียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, 2550)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Multi-Stage Sampling โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกอำเภอที่มีระดับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตครบทั้ง 3 ระดับได้ทั้งหมด 18 อำเภอ ได้แก่ กลุ่มระดับ 1 คือกลุ่มที่มีผลงานดี กลุ่มระดับ 2 คือกลุ่มที่มีผลงานพอใช้ กลุ่มระดับ 3 คือกลุ่มที่มีผลงานดี จากนั้นแบ่งอำเภอต่างๆ ออกเป็น 3 พื้นที่ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ ได้แก่

พื้นที่ 1 (ทิศเหนือ) ได้แก่ อำเภอแม่ฮาด แม่แตง แม่แตง สันทราย

พื้นที่ 2 (ทิศกลาง) ได้แก่ อำเภอเมืองพร้าว ดอยสะเก็ด สันกำแพง สารภี กิ่งอำเภอแม่ออน กิ่งอำเภอดอยหล่อ

พื้นที่ 3 (ทิศใต้) ได้แก่ อำเภอหางดง แม่แจ่ม ฮอด อดก้อย ดอยเต่า

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายจากอำเภอที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 1 ได้ 3 อำเภอ ตามลักษณะภูมิศาสตร์ คือ พื้นที่ 1 (ทิศเหนือ) ได้แก่ อำเภอแม่แตง พื้นที่ 2 (ทิศกลาง) ได้แก่ อำเภอดอยสะเก็ด พื้นที่ 3 (ทิศใต้) ได้แก่ อำเภอหางดง

ขั้นตอนที่ 3 จากอำเภอที่สุ่มได้ในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการเลือกเฉพาะตำบลที่มีระดับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตครบทั้ง 3 ระดับ ได้ได้ตำบลทั้งหมด 4 ตำบล ดังตารางที่ 1

ขั้นตอนที่ 4 หากกรอบตัวอย่าง (Sampling Frame) จากจำนวนตำบลในขั้นตอนที่ 3 ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,307 คน ผู้วิจัยใช้สูตร Taro Yamane เพื่อหาขนาดจำนวนตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้จำนวนตัวอย่าง 306 คน ซึ่งคิดเป็น 23% ของประชากรตามกรอบตัวอย่าง

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรที่จะทำการศึกษา
 e = ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าให้มี
 ระดับนัยสำคัญ ที่ 0.05

$$\text{สูตร } n = \frac{1,307}{1+1,307(0.05)^2}$$

$$= 306$$

ขั้นตอนที่ 5 สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่ายจากสมาชิกกลุ่มในแต่ละตำบลตามค่าบลดะ 23% ได้จำนวนตัวอย่างดังตารางที่ 1

การหาสัดส่วนของประชากร

ตารางที่ 3.1 การสุ่มตัวอย่างสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดเชียงใหม่

อำเภอ	ตำบล	ระดับ	ชื่อกลุ่มบ้าน	จำนวนสมาชิก	จำนวนตัวอย่าง
แม่แตง	สบเปิง	1	กลุ่มบ้านท่าข้าม	32	8
		2	กลุ่มบ้านต้นลาน	52	12
		3	กลุ่มบ้านไร่	86	20
ดอยสะเก็ด	สันปูเลย	1	บ้านสันปูเลย	116	27
		2	บ้านร้องขุน	60	14
		3	บ้านสันต้นม่วงใต้	337	79
		1	บ้านห้วยหม้อ	174	41
หางดง	บ้านปง	1	บ้านปางอ้าย	168	39
		2	บ้านปางอ้อ	25	7
		3	บ้านปางอ้น	25	7
รวม		1	บ้านใหม่สันคะยอม	35	8
		2	บ้านปงใต้	74	17
		3	บ้านปงเหนือ	70	16
		3	บ้านแม่ชนิดเหนือ	78	18
รวม				1307	306

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (close-ended questions) และคำถามปลายเปิด (open-ended questions)

2.1 วิธีสร้างเครื่องมือ

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัยเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) กำหนดขอบกรอบของเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดการวิจัย

3) นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้ความคิดเห็น จากนั้นนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ

2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ตั้งคมและเศรษฐกิจ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตโดยให้แสดงความคิดเห็นว่าแต่ละประเด็นว่าสมาชิกเห็นด้วยเพียงใด ตามมาตราวัด 5 ระดับของ Likert scale ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น (Weight mean score) ในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน
เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน
ไม่แน่ใจ	คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามด้านความรู้เกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ โดยแต่ละข้อผู้ตอบ ตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ ถ้าตอบถูกต้องผู้วิจัยให้คะแนนเท่ากับ 1 ถ้าตอบไม่ถูกต้องให้คะแนนเท่ากับ 0

การวัดระดับความรู้ของสมาชิกผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบคำถามเกี่ยวกับด้านความรู้ดังนี้

ตอบถูก	0-4 คะแนน	มีระดับความรู้ต่ำ
ตอบถูก	5-8 คะแนน	มีระดับความรู้ปานกลาง
ตอบถูก	9-12 คะแนน	มีระดับความรู้สูง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มออมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมกับมาตรวัด 5 ระดับ Likert ดังนี้

ร่วมมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ร่วมมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ร่วมปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ร่วมน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ร่วมน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ร่วมมากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน
ร่วมมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน
ร่วมปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน
ร่วมน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน
ร่วมน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์แสดงความคิดเห็นแต่ละประเด็นว่าปัญหาในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มออมทรัพย์มากน้อยเพียงใด โดยมีมาตรวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตาม Likert's scale ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เป็นปัญหามาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
เป็นปัญหาปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายระดับปัญหาอุปสรรคด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ ในกิจกรรมต่างๆของกลุ่มออมทรัพย์ฯ ใช้วิธีค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	คะแนน
เป็นปัญหามาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	คะแนน
เป็นปัญหาปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	คะแนน

ส่วนคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ เป็นคำถามในลักษณะแบบปลายเปิด ให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ แสดงความคิดเห็น

2.3 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

2.3.1 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity)

ตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถวัดได้ตรงตามที่ต้องการ และครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาหรือไม่ ผู้วิจัยทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนที่จะนำไปทดสอบต่อไป

2.3.2 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยนำไปสอบถามประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ศึกษาคือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านร่องกอก ตำบลอุโมงค์ จ.ลำพูน จำนวน 20 ราย จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ในตอนต้นที่ 2 ทศนคติของสมาชิกต่อกลุ่มออมทรัพย์ ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมต่างๆของกลุ่มออมทรัพย์ ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่า Reliability Coefficient ตามวิธีของ Cronbach ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์แต่ละตอนมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha) ดังนี้

ตอนที่ 2 ได้ค่า $\alpha = .9360$

ตอนที่ 4 ได้ค่า $\alpha = .9687$

ตอนที่ 5 ได้ค่า $\alpha = .8300$

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการนำแบบสัมภาษณ์ไปสอบถามสมาชิกกลุ่ม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหลายตัวกับตัวแปรตาม

5. สถานที่ดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่อำเภอแม่แตง ได้แก่ ตำบลสบเปิง พื้นที่อำเภอคอยสะเก็ด ได้แก่ ตำบลสันปูเลย และตำบลป่าเมี่ยง พื้นที่อำเภอหางดง ได้แก่ ตำบลบ้านปง

6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 6 เดือน คือตั้งแต่เดือนพฤษภาคมพ.ศ.2551 ถึงเดือนตุลาคม 2551